

Vergaderjaar 2025–2026

36 812

Wijziging van enkele belastingwetten en enige andere wetten (Belastingplan 2026)

AA

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 1 september 2026

De vaste commissie voor Financiën¹ heeft schriftelijk overleg gevoerd met de Staatssecretaris van Financiën over **gedifferentieerde verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken**. Bijgaand brengt de commissie hiervan verslag uit. Dit verslag bestaat uit:

- De uitgaande brief van 2 juni 2026.
- De antwoordbrief van 19 augustus 2026.

De griffier van de vaste commissie voor Financiën,
Karthus

¹ Samenstelling:

Van Apeldoorn (SP), Bakker-Klein (CDA), Van Ballekom (VVD) (voorzitter), Baumgarten (JA21), Beukering (Fractie-Beukering), Bovens (CDA), Crone (GroenLinks-PvdA), Van Gasteren (Fractie-Van Gasteren), Van der Goot (OPNL), Van Gorp (GroenLinks-PvdA), Hartog (Vlt), Holterhues (ChristenUnie), Karimi (GroenLinks-PvdA), Koffeman (PvdD), Kroon (BBB) (onder-voorzitter), Van der Linden (VVD), Martens (GroenLinks-PvdA), Moonen (D66), Van den Oetelaar (FVD), Van Rooijen (50PLUS), Rosenmöller (GroenLinks-PvdA), Van de Sanden (Fractie-Van de Sanden), Schalk (SGP), Van Strien (PVV), Visseren-Hamakers (Fractie-Visseren-Hamakers), Vogels (VVD), Walenkamp (Fractie-Walenkamp), Van Wijk (BBB)

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR FINANCIËN

Aan de Staatssecretaris van Financiën

Den Haag, 2 juni 2026

In haar vergadering van 12 mei 2026 heeft de vaste commissie voor Financiën besloten om met u in schriftelijk overleg te treden over uw brief aangaande de omzetting van gedifferentieerde verbruiksbelasting over alcoholvrije dranken.² In dit kader wenst het lid van de fractie-Visseren-Hamakers u de volgende vragen voor te leggen.

Vragen en opmerkingen van het lid van de fractie-Visseren-Hamakers

We zien dat bij de totstandkoming van de verschillende scenario's de verschillende soorten dranken de voor- en nadelen van het wel of niet uitzonderen van een dranksoort van de verbruiksbelasting worden afgewogen aan de hand van een aantal perspectieven.³

- Hoe zijn deze perspectieven tot stand gekomen? Waarom zijn deze perspectieven gebruikt om een afweging te maken? Het lid van de fractie-**Visseren-Hamakers** ontvangt graag een uitleg per perspectief.
- Bij sommige dranken worden bepaalde perspectieven, zoals het duurzaamheidsperspectief, wel genoemd, en bij sommige dranken wordt dit perspectief niet genoemd. Waarom is het duurzaamheidsperspectief slechts bij een aantal soorten dranken benoemd? Is het mogelijk om het duurzaamheidsperspectief toe te voegen aan de overweging van elke drankensoort?
- Waarom is het dierenwelzijnsperspectief niet meegenomen in de overwegingen om wel of niet voor een uitzondering op de verbruiksbelasting te zijn? Is het mogelijk om het dierenwelzijnsperspectief alsnog toe te voegen als overweging op pagina 2 en 3 van het schematisch overzicht?
- Er wordt uiteengezet welke financiële consequenties scenario's hebben op het minimumtarief bier- en wijnaccijns. Hoe verhouden de scenario's zich tot het stimuleren van het drinken van minder alcohol? Waarom is dit gezondheidsperspectief niet meegenomen in de overwegingen vanuit gezondheidsperspectief? Is de Staatssecretaris voornemens deze gezondheidsoverweging alsnog mee te nemen in dit overzicht?

De commissie ziet uit naar de beantwoording van bovenstaande vragen en verzoekt u deze uiterlijk over vier weken aan de Eerste Kamer aan te bieden.

Voorzitter van de vaste commissie voor Financiën,
P. van Ballekom

² *Kamerstukken I*, 2025/2026, 36 812, X.

³ «Schematisch overzicht en tarieven gedifferentieerde verbruiksbelasting op basis van het suikergehalte van de drank», bijlage bij *Kamerstukken I*, 2025/2026, 36 812, X, p. 2/3.

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 augustus 2026

Hierbij stuur ik u, mede namens de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, het verslag van een schriftelijk overleg met betrekking tot de omzetting van de gedifferentieerde verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken. Op 2 juni 2026 hebben wij deze vragen ontvangen van de vaste commissie voor Financiën (uw kenmerk: 181207).

De Staatssecretaris van Financiën,
E. Eerenberg

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG INZAKE DE KAMER-BRIEF OVER DE OMZETTING VAN DE VERBRUIKSBELASTING VAN ALCOHOLVRIJE DRANKEN

II Reactie Staatssecretaris

Met interesse heb ik kennisgenomen van de vragen die door het lid van de fractie Visseren-Hamakers zijn gesteld naar aanleiding van de brief van 13 april 2026 inzake de omzetting van de verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken naar een belasting op basis van het suikergehalte van de drank. Onderstaand wordt bij de beantwoording de volgorde van het verslag aangehouden.

Het lid van de fractie Visseren-Hamakers vraagt hoe de perspectieven in het schematisch overzicht⁴ tot stand zijn gekomen en waarom deze perspectieven gebruikt zijn om een afweging te maken. Ook ontvangt het lid van de fractie-Visseren-Hamakers graag een uitleg per perspectief.

In het schematisch overzicht dat als bijlage bij de genoemde brief van 13 april jl. is opgenomen, is inzichtelijk gemaakt welke keuzes moeten worden gemaakt wanneer de verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken wordt omgezet naar een belasting op basis van het suikergehalte van de drank (hierna: suikerbelasting alcoholvrije dranken).

Aangegeven is dat er drie keuzes nodig zijn als wordt gekozen voor deze omzetting:

- 1) Is het wenselijk om bij de omzetting vast te houden aan het uitgangspunt van budgetneutraliteit?
- 2) Voor welk scenario wordt gekozen?
- 3) Is het wenselijk om de huidige koppeling van het tarief van de verbruiksbelasting aan de minimumalcoholaccijns te behouden?

Naast deze keuzes die zien op de *omzetting* naar een suikerbelasting is een tweetal vragen opgenomen die zien op de *huidige systematiek* van de wet. Deze vragen zijn:

- 1) Is het wenselijk om onder de *huidige systematiek* extra categorieën alcoholvrije dranken uit te zonderen?
 - a. Als voorbeeld van categorieën alcoholvrije dranken die kunnen worden uitgezonderd van de huidige belasting zijn genoemd vruchten- en groentesappen en plantaardige zuivelalternatieven.
- 2) Is het wenselijk om onder de *huidige systematiek* bestaande uitzonderingen te schrappen?
 - a. Op dit moment zijn de categorieën mineraalwater en zuivel- en sojadranken uitgezonderd onder de verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken. Ten aanzien van deze categorieën dranken is aangegeven welke aspecten relevant zijn bij het al dan niet laten vervallen van de uitzonderingspositie.

De eerstgenoemde keuzes zijn in het schematisch overzicht opgenomen omdat op deze punten een *keuze* nodig is als wordt gekozen voor de omzetting naar een suikerbelasting op alcoholvrije dranken. Wat betreft de vraag die ziet op het toevoegen van extra uitzonderingen binnen het *huidige* stelsel is gekozen voor de voorbeelden van vruchten- en groentesappen en plantaardige zuivelcategorieën omdat uit de politieke debatten over dit onderwerp blijkt dat uw Kamer en de Tweede Kamer deze categorieën hierbij overweegt. Wat betreft de optie om uitzonderingen te laten vervallen geldt dat op dit moment alleen mineraalwater en

⁴ Kamerstukken I 2025/2026, 36 812, X.

zuivel- en sojadranken van de belasting zijn uitgezonderd. Alleen deze uitzonderingen kunnen dus vervallen.

In het schematisch overzicht zijn per categorie en voorbeeld steeds de meest relevante en in het oog springende aspecten genoemd. Deze zien bijvoorbeeld op budgettaire aspecten, prijzen en staatssteunrisico's. Bij de categorieën mineraalwater en zuivel- en sojadranken zijn duurzaamheids-overwegingen in het bijzonder relevant. Derhalve zijn die ook benoemd. De genoemde aspecten zijn echter niet uitputtend: ook andere afwegingen kunnen uiteraard een rol spelen bij het beoordelen van de wenselijkheid van het al dan niet uitzonderen van deze categorieën dranken.

Ook de zeven scenario's voor de omzetting naar een suikerbelasting op alcoholvrije dranken die de afgelopen jaren zijn behandeld, zijn in dit overzicht opgenomen. De scenario's zijn toegelicht aan de hand van een viertal aspecten, namelijk de tarieven, de koppeling met de alcoholaccijns, de uitzonderingen en de uitvoerbaarheid. Voornoemde duurzaamheidsaspecten die gelden bij mineraalwater en zuivel- en sojadranken gelden uiteraard onverkort bij ieder scenario waarbij deze dranken al dan niet worden uitgezonderd. Hieronder wordt dit in meer detail toegelicht.

Het lid van de fractie Visseren-Hamakers geeft aan dat bij sommige dranken bepaalde perspectieven, zoals het duurzaamheidsperspectief, wel worden genoemd, en bij sommige dranken niet. Het lid vraagt waarom het duurzaamheidsperspectief slechts bij een aantal soorten dranken benoemd en of het mogelijk is om het duurzaamheidsperspectief toe te voegen aan de overweging van elke drankensoort. Hiernaast vraagt het lid waarom het dierenwelzijnsperspectief niet is meegenomen in de overwegingen om wel of niet voor een uitzondering op de verbruiksbelasting te zijn en of het mogelijk is om het dierenwelzijnsperspectief alsnog toe te voegen als overweging op pagina 2 en 3 van het schematisch overzicht?

Bij een deel van de scenario's en de daarbij behorende uitzonderingen wordt ook het duurzaamheidsperspectief besproken vanwege de relevantie daarvan voor het specifieke scenario. Zo is bij de mogelijkheid tot het schrappen van de huidige uitzondering voor zuivel dranken opgenomen dat dit vanuit **duurzaamheidsperspectief bezien** opportuun zou zijn. Aangegeven is dat de externe kosten van de productie van zuivel- en sojadranken namelijk slechts in lage mate zijn geïnternaliseerd in de prijs van deze producten. Ook bij de vraag of het wenselijk is mineraalwater al dan niet te belasten, is een duurzaamheidsargument opgenomen omdat de verpakkingen van mineraalwater, zoals plastic en karton, ten opzichte van kraanwater een grote milieufdruk hebben. Deze argumenten gelden uiteraard ook ten aanzien van *ieder scenario* waarbij de keuze voorligt om zuivel dranken of mineraalwater al dan niet te belasten.

Voor andere categorieën alcoholvrije dranken, zoals frisdranken of vruchten- en groentesappen, geldt dat de duurzaamheidsaspecten meer diffuus zijn. Er bestaat een breed scala aan frisdranken en sappen. Sap van Nederlandse appels zal op het criterium duurzaamheid anders scoren dan bijvoorbeeld sap van geïmporteerde blauwe bessen. Duurzaamheidsaspecten zijn voor deze categorieën daarom in het schematisch overzicht niet apart benoemd. Voor dierenwelzijn als apart criterium geldt hetzelfde. Dit criterium kan bij vooral zuivel dranken politiek uiteraard wel worden meegewogen.

Het lid benoemt dat wordt in het schematisch overzicht wordt uiteengezet welke financiële consequenties scenario's hebben op het minimumtarief bier- en wijnaccijns. Het lid vraagt zich af hoe de scenario's zich verhouden tot het stimuleren van het drinken van minder alcohol en waarom dit gezondheidsperspectief niet is meegenomen in de overwegingen vanuit gezondheidsperspectief. Tot slot vraagt het lid of de Staatssecretaris voornemens is deze gezondheidsoverweging alsnog mee te nemen in dit overzicht.

Vanuit gezondheidsoverwegingen bestaat een koppeling van het tarief van de verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken met het minimumtarief in de bieraccijns («bier niet lager belasten dan fris»). Het wel of niet vasthouden aan deze koppeling is één van de keuzes die moet worden gemaakt wanneer de verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken wordt omgezet naar een belasting op basis van het suikergehalte van de drank en is dan ook opgenomen in het schematisch overzicht. Daarnaast is per scenario opgenomen wat het vasthouden aan deze koppeling doet voor de (minimum)tarieven in de bier- en wijnaccijns. In eerdere brieven, inclusief de brief van 12 april 2026, is het gezondheidsperspectief van deze koppeling meermaals beschreven. Vanwege de bedoeling om een compact schematisch overzicht op te leveren dat vooral de keuzes inzichtelijk maakt, is ervoor gekozen de specifieke gezondheidsargumenten voor de koppeling hierbij niet te herhalen. Deze gelden echter uiteraard onverkort.